

Makale Türü: Araştırma Türü
Gönderilme Tarihi: 21 Mayıs 2024
Kabul Tarihi: 11 Haziran 2024

RUBENS'İN "KAPLAN VE ASLAN AVI" ADLI TABLOSUYLA GÜÇ ARZUSUNA BİR BAKIŞ

A LOOK AT THE DESIRE FOR POWER WITH RUBENS' PAINTING "THE HUNT FOR THE TIGER AND THE LION"

Yaşar Can ÖZTÜRK¹- 0000-0002-5384-240X,

Doç. Dr. Burcu GÜNAY²- 00000002-5543-1639

ÖZET

Tarih öncesi çizimlerde de sıklıkla karşılaştığımız av eylemi, resim sanatının doğuşuna ve gelişimine büyük bir katkı sunmuştur. Av resimlerinin ortaya çıkışı, tarih öncesi çizimlere dayanmaktadır. Gelişimi ile insana ait olanı ortaya koyan av resimleri, insanın üstünlüğü/hayvanın itaati üzerinden kurulan çatışmayı içermektedir. Peter Paul Rubens'in "Kaplan ve Aslan Avı" adlı tablosunda gözlemlenen güç arzusunun kısaca değinerek, çalışmada "güç istenci" olarak da yer alan güç arzusunun av resimlerine yansımaları üzerinde durulacaktır. Av resimlerinde sıklıkla karşımıza çıkan güç kavramı, insanın özünü oluşturmaktadır. Av resimlerindeki güç kavramını irdelemek, insanın doğasına bir yolculuktur. İnsan, her dönem

¹Doç. Dr. Burcu GÜNAY, Düzce Üniversitesi, Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Resim Bölümü, burcu.gunay@duzce.edu.tr

²Bu makale Düzce Üniversitesi, Lisansüstü Enstitüsü, Resim Ana Bilim Dalı'nda çalışılan ÇAĞDAS SANATTA AV HAYVANLARININ TEMSİLİ adlı Yaşar Can ÖZTÜRK'ün tezinden üretilmiştir.

güç elde etme isteği içerisinde ve bu istek doğrultusunda harekete geçmektedir. İnsanın gücünü gösterme, varlığını kanıtlama arzusu hiçbir zaman son bulmayacaktır. Arzularını resim sanatı aracılığıyla gelecek nesillere aktaran insan, sanatın işlevselliğini de ortaya koymaktadır. İnsan var olduğu sürece resim sanatı da var olacaktır. Yeni ifade arayışları içerisinde olan insan, av resimleri aracılığıyla birçok karanlık noktayı aydınlatılma olanağına sahiptir. Güç arzusunun av resimlerine yansımaları üzerinden yola çıkılarak seçilen tablo, Barok dönemi ressamı olan Rubens'in en bilinen tablolarından biridir. Tablo aracılığıyla av resimlerindeki güç arzusuna dair çıkarımlarda bulunulan çalışmada literatür tarama yöntemi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Av, Av Resimleri, Güç, Güç Arzusu, Peter Paul Rubens

ABSTRACT

The act of hunting, which we often encounter in prehistoric drawings, made a great contribution to the birth and development of painting. The emergence of hunting paintings dates back to prehistoric drawings. Hunting paintings, which reveal what belongs to humans with their development, include the conflict between human superiority and animal obedience. By briefly touching on the desire for power observed in Peter Paul Rubens's painting "Tiger and Lion Hunt", the study will focus on the reflection of the desire for power, also known as the "will to power", on hunting paintings. The concept of power, which we often encounter in hunting paintings, constitutes the essence of man. Examining the concept of power in hunting paintings is a journey into human nature. Man always desires to gain power and takes action in line with this desire. Man's desire to show his power and prove his existence will never end. By transferring his desires to future generations through the art of painting, man also reveals the functionality of art. As long as humans exist, the art of painting will also exist. People who are in search of new expressions have the opportunity to illuminate many dark spots through hunting paintings. The painting, chosen based on the reflection of the desire for power on

hunting paintings, is one of the most well-known paintings of Rubens, a Baroque period painter. Literature review method was used in the study, which made inferences about the desire for power in hunting paintings through the table.

Key Words: *Hunt, Hunting Pictures, Power, Desire For Power, Peter Paul Rubens.*

Araştırmanın Amacı: Güç arzusunun av resimlerine yansımalarını irdelemek ve Peter Paul Rubens'ın "Kaplan ve Aslan Avı" adlı tablosu üzerinden güç arzusuna dair yeni bir bakış kazandırmaktır. Av resimleri üzerine Türkçe kaynakların sınırlı oluşu ciddi bir eksikliklerdir. Çalışmanın amacı alana katkı sunmak ve eksikliği gidermek adına atılacak yeni adımlara esin kaynağı olmaktır.

Araştırmanın Önemi: Türkçe kaynakların sınırlı oluşu araştırmanın önemini vurgulamaktadır. Güç arzusunun resim sanatında görülebilir olduğu ortadadır. Özellikle av resimleri aracılığıyla ifade edilen güç arzusu araştırmanın temel meselesidir.

Araştırmanın Yöntemi: Literatür tarama yöntemi kullanılmıştır.

GİRİŞ

Tarihöncesi çizimlerde sıklıkla karşılaşılan eylemlerden biri olan av eylemi, makalenin temelini oluşturmaktadır. Öncelikle tarih öncesi çizimlerde av eylemine sonrasında da av resimlerindeki güç arzusuna değinilmiştir. Aynı zamanda Nietzsche'nin "güç istenci" kavramından da faydalanılmıştır. İnsanın üstünlüğü/ hayvanın itaati üzerinden kurulan çatışma ele alınmıştır. Bu çatışma, resim sanatında da somut bir karşılık bulmaktadır ve av resimlerini konu alan herhangi bir çalışma, bu çatışmadan bağımsız düşünülemez. Bu çatışma, Peter Paul Rubens'ın "Kaplan ve Aslan Avı" adlı tablosu üzerinden incelenmektedir. Av resimleri aracılığıyla din, politika, statü vb. konularda çeşitli göndermeler yapan birçok sanatçı gibi Peter Paul Rubens'ın eserlerinde de çeşitli göndermeler görülmektedir. Fakat makalede incelenen Peter Paul

Rubens'ın "Kaplan ve Aslan Avı" adlı tablosu, güç arzusu üzerinden irdelenmektedir. İnsan; her dönem üstün olma, hakimiyet kurma arzusu içindedir. Barok dönemi eserlerinden biri olan "Kaplan ve Aslan Avı" adlı tablo bu güç isteminin en anlaşılır örneklerinden biridir.

2. TARİH ÖNCESİ ÇİZİMLERDE AV EYLEMİ

Av kelimesi; Türk Dil Kurumu'nun sözlüğünde, "Karada, denizde, gölde veya akarsularda evcil olmayan hayvanları vurma veya yakalama işi" olarak tanımlanmaktadır. (Türk Dil Kurumu Sözlüğü, <https://sozluk.gov.tr/?ara=av>, Erişim Tarihi: 14.05.2024) Türk Dil Kurumu'nun tanımında yer alan "vurma veya yakalama" eylemi kelimeyi en basit haliyle ifade etmektedir. Etimolojik açıdan bakıldığında ise kelimenin kökeni, eski Türkçe'ye dayanmaktadır. Bahsi geçen eylemin ortaya çıkışını ise avcı-toplayıcı döneme dayandırmak mümkündür.

Mağara ve kaya resimlerinde ağırlıklı olarak hayvan figürlerinin kullanılmış olması eylemin ortaya çıkışının ilkel insana kadar uzandığını kanıtlar niteliktedir. Erken dönem toplumlarının günümüze kadar ulaşmış olan mağara çizimleri ve kaya resimlerinden hareketle üç temel varsayıma ulaşmaktayız: Bir; ilkel insan, resim sanatını bir gerekliliğin sonucu olarak keşfetmiştir. İki; resim sanatı, ilkel insan için işlevsel bir araçtır ve bu aracın kalıcılığı o dönemin insanı için önemlidir. Üç; bu keşif sayesinde günümüzün insanı, tarih öncesi döneme ait yaşantılara dair somut verilere sahiptir.

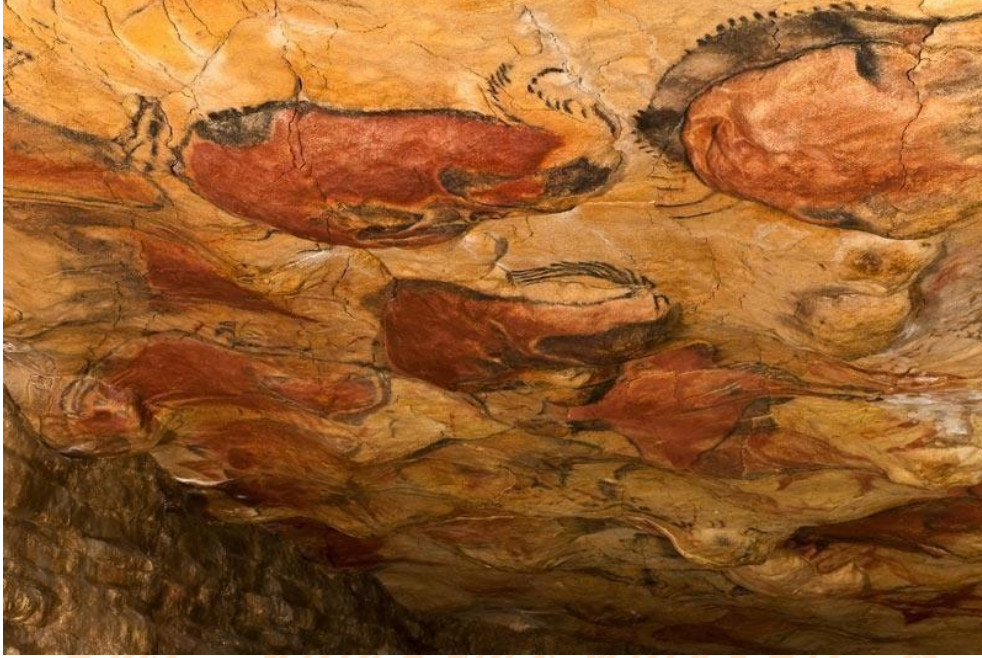
İlkel insanın bu keşfine en iyi örnek ise Altamira Mağarası'nın tavanlarında yer alan tarih öncesine ait bizon resimleridir. Yontma Taş Devri'nin ya da Paleolitik Çağ'ın son dönemlerinde yaşamış mağara insanlarınca yapılan resimlerin birer sanat eseri olduğunu ve Batı Avrupa'da yer alan mağara resimlerinin de dünyanın en eski resimleri olduğu iddiasını öne süren Marcelinode Sautuola, aynı zamanda "Altamira mağarasının bulunduğu arazinin de sahibidir."

(Wikipedia, https://tr.wikipedia.org/wiki/Marcelino_Sanz_de_Sautuola, Erişim Tarihi: 19.05.2024).

Altamira mağarasının tavanlarında yer alan tarih öncesine ait bizon resimlerini ilk keşfeden Sautuola, “resimlerin üstün sanatsal kalitesi ve olağanüstü muhafaza durumu nedeniyle sahtecilikle suçlanmıştır. Gombrich, “Sanatın Öyküsü” adlı kitabında ilkel toplulukların Güney Fransa’da ve İspanya’da bulunan mağaraların duvarlarında ve kayaların üzerlerinde yer alan resimlerinin ilk buldukları zamanı şöyle aktarmaktadır: *“Arkeologlar, gerçeğe çok benzeyen, canlı gibi duran, bu hayvanların, buzul çağı insanlarınca yapılmış olabileceğine inanmamışlardır. Oysa bu bölgelerde bulunan kemik ve taştan yapılmış kaba araçlar; bu bizon, mamut ve ren geyiği resimlerini onları avlayan, bu yüzden de onları çok iyi tanıyan kimselerin resmettiğini veya kazıdığını ortaya koymuştur”* (GOMBRICH, s.21).

Émile Cartailhac, Gombrich gibi düşünmüş olsa gerek ki Sautuola’ya hak verdiğini dile getirmiştir. “1902 yılında, önde gelen eleştirmenlerden biri olan saygın Fransız arkeolog Émile Cartailhac, L’Anthropologie dergisinde yayınlanan ‘Mea culpa d’un sceptique’ başlıklı makalesinde” (Wikipedia, https://tr.wikipedia.org/wiki/Marcelino_Sanz_de_Sautuola, Erişim Tarihi: 19.05.2024) Sautuola’nın keşfini kabul etmiştir. Böylece Sautuola’nın keşfi ve öne sürmüştüğü tez, alanda çalışma yürüten araştırmacılar tarafından da kaynak olarak kabul görmüştür.

(Resim 1: Altamira Mağarası, Bizon Resimleri)

Günümüze kadar ulaşmış olan mağara çizimleri aracılığıyla şu sonuca varılabilmektedir: Av eylemi; tarih öncesi dönemlerde, ilkel insanın hayatta kalmak amacıyla gerçekleştirdiği yaşamsal bir ihtiyaçtır. Kaya resimlerinde de dönemin insanına ve o dönemin insanının yaşayış biçimlerine dair çeşitli olgulara ulaşılmaktadır: *“Kaya resimlerinin çizildiği zamanın insanları, tabiattaki gözlemlerini, oradaki yaşayış biçimlerini, geliştirdikleri inanç sistemlerini, gücü, hâkimiyet anlayışlarını, kısacası hayattaki tüm değerlerini kaya resimleri ile somutlaştırmış ve bugüne ışık tutmuşlardır”* (AKGÜN, s.159). Halil Can AKGÜN’ün 2019 yılında yayımlanan, *“Coğrafyadan Mitolojiye Kaya Resimleri”* adlı araştırma makalesinde de değindiği gibi tarih öncesi çizimler, günümüz insanına somut bir kaynak teşkil etmektedir.

Av resimleri; insanlık tarihine ışık tutmanın ötesine geçmiş, sanatın doğuşunda ve gelişiminde de büyük rol oynamıştır. İnsanı ve onun doğasını anlamaya çalışan sanatçılar, hemen hemen her dönemde av resimlerine yönelmiştir. Tarih öncesi dönemde karşımıza çıkan Prehistorik insanın mağara çizimlerini, av resimlerinin başlangıcı olarak işaretleyebiliriz. Av resimlerinin başlangıcı olarak işaretlediğimiz Prehistorik dönem ele alındığında ise göçebe, avcı-toplayıcı grupların ortaya koyduğu mağara resimlerinin detaylı tasvirler içerdiği görülmektedir. Altamira Mağarası örneğinde de gördüğümüz bu detaylı tasvirlerin amacı nedir? Amacının ne olduğu hakkında birçok varsayımda bulunulabilir, mağara resimlerinin birçok amaca hizmet ettiği düşünülebilir. Fakat -yukarıda da bahsi geçen- erken dönem toplumlarının günümüze kadar ulaşmış olan mağara çizimleri ve kaya resimlerinin varlığı, resim sanatının ilkel insan için işlevsel bir araç olduğu varsayımını desteklemektedir. İlkel insanın gösterme isteğinin altında yatan nedenlerden birinin de av eyleminin sürekliliğinin sağlanması gerekliliği olabilir. Bu göçebe, avcı-toplayıcı gruplar, eylemin sürekliliğinin sağlanması dışında insana özgü birçok isteği de gözler önüne sermektedir. İlkel insanın en temel isteklerinden biri olan güç ve gücün gösterilme arzusu özellikle bu dönemde dikkat çekmektedir.

3.0. AV RESİMLERİNDEKİ GÜÇ ARZUSU

İnsanın gelişimi ile doğru orantıda değişim gösteren av resimleri, zaman içerisinde çeşitli temalarla beslenmiştir. Çeşitli temalarla beslenen av resimleri, içinde bulunduğu döneme ve dönemin insanına dair birçok veri sunmaktadır. Barok dönemini örnek olarak ele aldığımızda; canlı av hayvanlarının artık yerini ölü hayvanlara bırakmış olduğunu görebiliriz ve bu dönemde, ilkel insan da artık yerini yeni olana yani yeni insana devretmiştir. Yeni insanın amacı ise; gücü eyleme dökmek değildir. Yeni insanın tek bir amacı vardır: eyleme dökülen gücü sergilemek. Güç, zaman içinde yemek masalarını süsleyen bir sanat eseri olarak karşımıza çıkmaktadır. Burjuva sınıfının klasik yemek masalarında yerini alan av tabloları bir

zenginlik belirtisidir. Fakat gücü göstermeye yönelik eylemlerin kalıcılaştırma çabası her dönemde olduğu gibi bu dönemde de devam etmektedir. Ölüm teması, av resimlerinin altına gizlenerek yine ilkel insanın kaygılarını barındırmayı sürdürmüştür. Av resimleri; her dönem güç ve gücün gösterilme arzusunu beslerken bir taraftan da kutsal olanın yüceltilmesi için önemli bir dayanaktır. Av resimlerinde sıklıkla karşımıza çıkan güç kavramı, insana özgü olanı ortaya koymaktadır. İnsan, her daim değişim içinde varlığını sürdüren bir canlıdır. Varlığını sürdürürken de kendini keşfetmeyi şiar edinmiştir. Av resimlerindeki açıkça gözlemlenen güç arzusu ise kozmosun bir gerçekliğidir. Nietzsche'nin "güç istenci" olarak tanımladığı bu arzu; "evrenin her türlü devinimindeki en temel istençtir" (Wikipedia, https://tr.wikipedia.org/wiki/G%C3%BC%C3%A7_isten%C4%77i, Erişim Tarihi: 19.05.2024).

İnsanın her arzusu da bu istençten kaynaklanmaktadır ve yaşanan her türlü değişimin, dönüşümün sebebidir. Kozmos, bu istenç üzerinden şekillenmiştir. "Nietzsche'ye göre insan doğası da tamamen güç istencinin bir şeklidir. Her türlü hareket ve eylem, güç istencinin hiyerarşik olarak üstünlük kurma tasarısından ibarettir" (Wikipedia, https://tr.wikipedia.org/wiki/G%C3%BC%C3%A7_isten%C4%77i, Erişim Tarihi: 19.05.2024).

Nietzsche, "güç isteminin, felsefeden sanata, sanattan teknolojiye kadar bütün kültürel yaratımların olduğu kadar ahlaki davranışların ve politik eylemlerin de temel motivasyon kaynağı olduğunu iddia eder". (ÇÖREKÇİOĞLU, 2014, s.38). Bu temel motivasyon kaynağına mantıksal bir düzlemden bakıldığında da gücü uygulayan tarafın üstünlüğü ve uygulanan tarafın -mecburi- itaati ile karşılaşmaktayız. Bu karşılaşmadan yola çıkıldığında da av eylemini, insanın üstünlüğü/ hayvanın itaati olarak okumak mümkündür. Av eylemini oluşturan bu çatışma resmedilirken, -hemen hemen her dönem- insanın üstünlüğüne de vurgu yapılmaktadır. Bu vurgunun temel amacı ise gücü elde etmenin yarattığı o muhteşem histir. Bu muhteşem his, insanın doğadaki varlığını kanıtlamanın bir yoludur. Bu muhteşem hissi, gücü elde etmenin sonucunda duyulan haz olarak tanımlayabiliriz.

“Nietzsche, irade yetisini veya kişide ortaya çıkan isteme fenomenini güç ve alt etme terimleriyle açıklayarak her türlü eylemin temeline, gücü elde etme isteğini ve aynı zamanda gücü elde etmeden duyulan hazzı yerleştirir. Burada dikkat edilmesi gereken husus şudur: Nietzsche su içme isteğinin hedefinin sadece susuzluğu doyumak olduğunu söylemez; su içme davranışının altında yatan esas hedef, güç elde etme isteğidir. Bu nedenle Nietzsche için istemenin özü güçtür. İsteme her zaman gücü istemedir”. (ÇÖREKÇİOĞLU, 2014, s.43.).

Gücü isteyen günümüz insanı da doğadan uzaklaşarak insanın üstünlüğü/ hayvanın itaati üzerinden kurulan çatışmayı zaman içinde ezen/ ezilen diyalektiğine taşımıştır. Üstün olan yani ezen yine bir insandır ama artık itaat eden hayvan, yerini ezilen bir başka insana bırakmıştır. Günümüz insanı gücü, bir hayvan üzerinden değil de kendi türünden olan bir başka insan aracılığı ile göstermektedir. Çünkü hayvana atfedilen değer zaman içerisinde büyük bir değişime uğramıştır. İnsan, artık kendisinden olanı ezerek gücünü göstermektedir ve avlanan artık bir av hayvanı değildir. İnsan; ezerek, baskılayarak, sömürerek, egemen sınıfın hegemonyasını dayatarak başka bir avlanma yöntemi geliştirmiştir. İnsanın zaman içerisinde hayvanın yerini alması resim sanatına da yansımıştır. Bu yansımanın en iyi örneği; David Alfaro Siqueiros'un duvar resimleridir. 20. yüzyıl insanının geldiği son noktayı David Alfaro Siqueiros'un duvar resimlerinde kolaylıkla görebilmekteyiz. Artık acı çeken ya da zulme uğrayan hayvan değil, insandır ve insan kendini insandan korumak zorundadır. Fakat “Nietzsche için kendini koruma güdüsünün altında da güç istemi yatar. Ama kendini koruma, güç isteminin zorunlu olmayan sonuçlarından biridir”. (ÇÖREKÇİOĞLU,2014, s. 42.).

(Resim2: David Alfaro Siqueiros, La Nueva Democracia ("Yeni Demokrasi"), 1945, Siqueiros.)

Av resimlerine -süreç içerisinde değişen koşullarla beraber- kutsallık atfedildiği de gözlemlenmektedir. İnsanın doğadaki yerini arayışı ve bulma çabası hiçbir zaman bitmemiştir. Kutsal olanın yüceltilmesi de yine bu arayışın ve bulma çabasının bir sonucudur. Birçok sanatçı av resimleri aracılığıyla din, politika, statü vb. konularda çeşitli göndermeler yapmış olsa da kutsal olanın arayışını da eserlerine yansıtmıştır. Makalenin omurgasını belirleyen Peter Paul Rubens'in, birçok çalışmasında bu durumu sıklıkla görmekteyiz. Yine bu

çalışmanın temel yapı taşlarından biri olan "Kaplan ve Aslan Avı" adlı tablosu, bu duruma verilebilecek en çarpıcı örneklerden biridir.

3.1. Peter Paul Rubens

Peter Paul Rubens; av sahnelerini içeren tarihi resimlerini, din ve mitoloji ile harmanlamıştır. Barok döneminin en önemli temsilcilerinden biri olarak kabul edilen Flaman sanatçı; din, mitoloji gibi konulara ağırlık vermiş olsa da manzara, portre ve alegorik resimleriyle de tanınmaktadır. Canlı ve akıcı bir üsluba sahip olan ressam, çalışmalarında ağırlıklı olarak duygu yüklü figürler tercih etmiştir. Hareketli fırça vuruşları ile döneminin ayırt edilen sanatçılardan biri olmayı başarmıştır.

"Kaplan ve Aslan Avı" adlı tablosu ise yukarıda bahsi geçen av resimlerindeki güç kavramını destekler niteliktedir. Çalışmada da üzerinde durulan av resimlerindeki güç arzusu, Rubens tarafından somutlaştırılmıştır. "Kaplan ve Aslan Avı" adlı tablosu güç arzusunun rahatlıkla gözlenebildiği tablolardan biridir. Tabloda tasvir edilen avın gerçekliğini ele aldığımızda ise yine insanın gücünü gösterme, varlığını kanıtlama arzusu ile karşı karşıya kalmaktayız. Üstün olma, hakimiyet kurma arzusu her dönem insanı harekete geçirmeyi başarmıştır. Rubens'ın bunu abartılı bir biçimde aktarmayı tercih etmiş olması yine insanın üstünlüğüne bir göndermedir. Abartılı bir biçimde resmedilen bu av, insanın gücü elinde tutan tarafta olduğunu iddia etmektedir.

3.2."Kaplan ve Aslan Avı" Adlı Tablo:

1618 yılında Rubens tarafından yapılan "Kaplan ve Aslan Avı" adlı tablo, Barok dönemine ait bir eserdir. Tablodaki figürlerin ritimleri, detayları yaşanan kargaşayı ve o kargaşanın doğurduğu dramatik anlatıyı açık bir biçimde ortaya koymaktadır. Detaylandırılan vücutlar ile ifadenin ön plana çıkarılması dönemin özelliklerinden biridir. Açık ve dramatik bir yaklaşımı

tercih eden ressam, dönemin egemen sanat anlayışını yansıtmaktadır. Tablo, Barok dönemi sanatının ayırt edici unsurlarını barındırmaktadır.

“Klasik üslupta, hep aynı kalan güçte bir genel ton, Baroktaysa, geri kalan her şeye hâkim bir esas etki vardır. Bu en üstün vurgulu motifler de tümünden koparılabilecek tek tek parçalar değil, sadece genel bir hareketin en yükseğe varış noktalarıdır. Daha ziyade insan figürlerinin yer aldığı bir resimde birleştirici hareket için en iyi örnekleri bize Rubens verir” (WÖLFFLİN, s.190- 191). Tablonun gerçeklikten uzak, abartılı bir biçimde resmedilmiş olması ise dönemin gösterişli sanat anlayışının bir etkisidir. Rubens, “her şeye hâkim” olan o “esas etki”yi de yoğun bir şekilde hissettirmektedir.

Sol tarafta yer alan aslan figürü, yine hayvanın bir insan eliyle bozguna uğratıldığına dair kurulan hikâyeyi desteklemektedir. İnsanın üstünlüğü/ hayvanın itaati üzerinden kurulan çatışma ise aslanın çenesini çıplak eliyle ayıran eril aracılığı ile görülmektedir. Eril, burada insanın üstünlüğüne vurgu yapmaktadır. Aslanın altında resmedilen bir diğer eril ise bir eliyle kesici bir alet tutmaktadır, bir diğer eliyle de aslanın uzvunu yakalamıştır ve elinde tuttuğu aleti kullanmak üzeredir. Tablonun sol üst tarafında yer alan bir başka eril figürün konumuna ve başının üzerinde yer alan beyaz aksesuarına bakıldığında ise önemli bir statüye sahip olduğu görülmektedir. Kaplan tarafından ısırılan eril ise hala atın üzerindedir ve henüz yenilgiyi kabullenmemiştir. Kaplan burada kendini koruma isteği içerisindedir ve koruma güdüsüyle eyleme geçmiştir. Kaplanın burada gerçekleştirdiği eylem, güç isteminin zorunlu olmayan sonuçlarından biri olarak yorumlanabilir. Kendini koruma güdüsü ile harekete geçen kaplan, bir güç istemi içindedir. Tıpkı avlanan insan gibi kaplan da bu saldırı anını -bilinçli ya da bilinçsiz fark etmeksizin- bir güç istemi doğrultusunda gerçekleştirmektedir. Tablonun sağ üst köşesinde yer alan iki emir eli, saldırı pozisyonunda resmedilmiştir. Sağ alt köşede öldürülen kaplanın hemen üzerinde yer alan iki aslan figürü ile kompozisyon güçlendirilmiştir.

Figürlerin iç içe geçişi ile elde edilen ritim ve kullanılan renkler, Barok döneminin üslubuna hizmet etmektedir. İnsanın gücü elinde tutan tarafta olduğunun iddiası ise artık bir iddia olmanın ötesine geçmektedir.

(Resim 3: Peter Paul Rubens, "Kaplan ve Aslan Avı", 253x319 cm, Tuval üzerine yağlıboya, 1618, Musee des Beaux Arts de Rennes.)

SONUÇ

İnsanın kendisine ait olanı yaratma arzusu her dönem güncelliğini korumaktadır. İnsan, farkında olmadan kullandığı objelerin çoğuna kendine ait olanı yerleştirmektedir. Çeşitli şekiller ve çentikler ile özelleştirilen objeler kişinin estetik kaygı duyduğuna dair de bir işarettir. Çünkü bu şekiller ve çentikler belli bir estetik düzen içinde yapılmaktadır. Tarih öncesi dönemlerde de üretilenin nasıl gözüktüğüne dair düşünüldüğü açıkça görülmektedir. Bu perspektiften bakıldığında da estetik kaygının her dönem var olduğu söylenebilmektedir. Hem estetik kaygı güden hem de kendisine ait olanı yaratma arzusunu içinde barındıran insanın, gücünü ve o gücü göstermeye yönelik eylemlerini kalıcılaştırma çabası da bu bağlamda mantıklı bir zemine oturmaktadır. Mağara döneminde karşımıza çıkan resimler, çizimler gücü ve gücü göstermeye yönelik eylemlerin kalıcılaşmasını amaçlamaktadır. Aynı zamanda gelecek olana da bir öğreti sunmaktadır. Gelecek nesil hem atalarının ne denli bir güce sahip olduğunu görecektir hem de nasıl hayatta kalacağını görselleştiren av çizimlerinden avlanmayı öğrenecektir. İlkel insanın doğadaki varlığını sürdürmek amacıyla gerçekleştirdiği basit bir eylem olan av, bir süre sonra insanın doğadaki varlığını kanıtlama çabasına evrilmiştir ve zaman içerisinde bu kanıtlama çabasını içselleştiren insan, günümüz av resimlerine alan açmıştır. Fakat insanın üstünlüğünü ve üstünlüğün yarattığı gücü sergileme isteği doğrultusunda bir yönetime dönüşen av eylemini, ilkel insan için olağan karşılayan günümüz insanı artık olağan karşılamamaktadır. Çünkü; günümüz insanı, tarihsel süreçte av eylemine birtakım değerler yükleyerek doğadan uzaklaşmıştır. Bunun sonucunda da üstün olma, hakimiyet kurma arzusunu kendi türü ile karşılamayı tercih etmiştir. Çalışma için seçilen ve Barok dönemine ait olan tablo ise av resimlerindeki güç arzusunun insana özgü oluşunu en basit haliyle ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak; av resimlerindeki güç arzusunun insan doğasının bir hakikati olduğu, Peter Paul Rubens'a ait olan "Kaplan ve Aslan Avı" adlı tablosunda açıkça ifade edilmektedir. İnsanın

üstünlüğü/ hayvanın itaati üzerinden kurulan çatışmanın resim sanatında da karşılığı olduğu söylenebilmektedir. Makale, av resimleri üzerine çalışma yürütecek meslektaşlarıma da esin kaynağı olmayı amaçlamaktadır.

KAYNAKÇA

- 1-AKGÜN, Halil Can, “COĞRAFYADAN MİTOLOJİYE: KAYA RESİMLERİ”, Genel Türk Tarihi Araştırmaları Dergisi 1, Temmuz, 2019, sayı: 2: 151-64.
- 2-ÇÖREKÇİOĞLU, Hakan, “NİETZSCHE’DE GÜÇ İSTEMİ KAVRAMI”, Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi, 2014 Bahar, sayı:17.
- 3- WÖLFFLİN, Heinrich, “SANAT TARİHİNİN TEMEL KAVRAMLARI”,(çev. H.ÖRS), 3. Basım: Remzi Kitabevi Yayınları, 1990, İstanbul.
- 5- GOMBRICH, Ernst Hans, “SANATIN ÖYKÜSÜ”, (çev. B.CÖMERT), 3. Basım: Remzi Kitabevi Yayınları, 1986, İstanbul.
- 6-TDK: <https://sozluk.gov.tr/?ara=av> adresinden alındı. Erişim Tarihi: 14.05.2024.
- 7-Wikipedia: https://tr.wikipedia.org/wiki/Marcelino_Sanz_de_Sautuolave https://tr.wikipedia.org/wiki/G%C3%BC%C3%A7_istenci adresinden alındı. Erişim Tarihi: 19.05.2024.

GÖRSEL KAYNAKÇA:

Resim1:

https://tr.wikipedia.org/wiki/Altamira_Ma%C4%9Faras%C4%B1#/media/Dosya:Reproduction_cave_of_Altamira_01.jpg (Erişim Tarihi: 21.5.2024).

Resim 2:

https://tr.wikipedia.org/wiki/David_Alfaro_Siqueiros#/media/Dosya:Palacio_de_Bellas_Artes_-_Mural_La_Nueva_Democracia_Siqueiros_2.jpg (Erişim Tarihi: 21.5.2024).

Resim3:

<https://www.istanbulsanatevi.com/sanaticilar/soyadi-r/rubens-peter-paul/peter-paul-rubens-kaplan-ve-aslan-avi-9359/> (Erişim Tarihi: 21.5.2024).